

Вакцинація проти грипу

На основі рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я та Центрів контролю та профілактики захворювань (CDC) вакцини проти [грипу](#) щорічно модифікуються для включення найпоширеніших штамів (зазвичай 2 штами грипу А та 1 або 2 штами грипу В). Іноді в північній і південній півкулях використовуються дещо різні вакцини.

Препарати вакцини проти грипу

Існує 2 основні типи вакцини проти вірусу грипу:

- Інактивована вакцина проти грипу (IIV)
- Жива ослаблена вакцина проти грипу (LAIV)

Тривалентні вакцини поступово замінюються чотиривалентними вакцинами, які покривають додатковий штам вірусу В. Доступні чотиривалентна рекомбінантна вакцина проти грипу (RIV4) та вакцина на основі клітинної культури (ссIIV4), які не містять яєчний білок. Для пацієнтів віком ≥ 65 років доступні високодозові чотиривалентні вакцини. (Див. також [CDC: різні типи вакцин проти грипу](#)).

Показання до застосування вакцини проти грипу

Щорічна вакцинація проти грипу лікарською формою вакцини проти вірусу грипу, що відповідає віку, рекомендується усім людям віком ≥ 6 місяців, які не мають протипоказань. (Див. [CDC: графік імунізації дітей та підлітків в залежності від віку](#) та [CDC: графік імунізації дорослих в залежності від віку](#)).

Інактивовану вакцину проти грипу (IIV) можна вводити всім людям віком ≥ 6 місяців, у тому числі вагітним жінкам.

Рекомбінантна вакцина проти грипу (RIV4) може застосовуватися в людей віком від 18 до 49 років.

Живу ослаблену вакцину проти грипу (LAIV) (інтраназальна вакцина проти грипу) можна вводити здоровим людям віком від 2 до 49 років, які не вагітні та не мають імунодефіцитних захворювань. Безпечність LAIV не була встановлена у людей із захворюваннями, які роблять їх сприятливими до ускладнень грипу, включаючи поширене захворювання легень або астму.

Дорослі віком ≥ 65 років повинні отримувати будь яку з наступних вакцин: чотиривалентна високодозова IIV, чотиривалентна рекомбінантна вакцина

проти грипу або чотиривалентна ад'ювантна IIV. Якщо жодна з них недоступна, тоді слід використовувати будь-яку іншу вакцину проти грипу, що відповідає віку. Висока доза рекомендована лише для пацієнтів віком ≥ 65 років.

Медичним працівникам, які надають допомогу особам з імунодефіцитом (тобто тим, хто потребує допомоги в захищеному середовищі), слід вводити вакцини IIV або RIV4, а не LAIV (або їм слід уникати контакту з людьми з імунодефіцитом протягом 7 днів після введення вакцини).

Протипоказання та застереження при застосуванні вакцини проти грипу

Основним протипоказанням до застосування вакцини IIV є

- Тяжка алергічна реакція (наприклад, [анафілаксія](#)) після попередньої дози IIV або на компонент вакцини, в тому числі на яєчний білок

Застереження щодо застосування вакцини IIV:

- Середньотяжке або тяжке гостре захворювання з лихоманкою або без неї (вакцинація відкладається до розрешення захворювання)
- [Синдром Гієна-Барре](#) (СГБ) протягом 6 тижнів після введення попередньої дози вакцини проти грипу

Протипоказання до застосування вакцини LAIV:

- Тяжка алергічна реакція (наприклад, анафілаксія) на будь-який компонент вакцини (крім яєць) або після попередньої дози будь-якої вакцини проти грипу
- Імунодефіцит (наприклад, внаслідок захворювань, включаючи ВІЛ-інфекцію, або застосування імунодепресантів)
- Для дітей та підлітків супутнє застосування аспірину або інших саліцилатів
- Близький контакт та/або догляд за пацієнтами з тяжким імунодефіцитом, які потребують захищеного середовища (якщо тільки не утримуватись від такого контакту протягом 7 днів після отримання LAIV)
- Вагітність
- Анатомічна або функціональна [аспленія](#)
- Отримання протівірусних препаратів для лікування грипу за останні 48 годин
- Підтікання спинномозкової рідини або кохлеарний імплантат
- Вік < 2 років або ≥ 50 років
- Вік від 2 до 4 років, якщо діти страждають на астму або в них були епізоди свистячих хрипів чи астми протягом останніх 12 місяців

Застереження щодо застосування вакцини LAIV:

- Певні хронічні захворювання, такі як хронічні захворювання легень, серця, нирок, печінки, крові (наприклад, гемоглобінопатії) або метаболічні розлади (наприклад, цукровий діабет).
- Астма у людей віком ≥ 5 років
- Середньотяжке або тяжке гостре захворювання з лихоманкою або без неї (вакцинація відкладається до розрешення захворювання)
- Синдром Гієна-Барре протягом 6 тижнів після введення попередньої дози вакцини проти грипу
- Застосування спеціальних протівірусних препаратів: амантадин, римантадин, занамівір, озельтамівір (застосування цих лікарських препаратів припиняють за 48 годин до вакцинації і не відновлюють протягом 14 днів після вакцинації)

Основним протипоказанням до застосування вакцини RIV4 є

- Тяжка алергічна реакція (наприклад, анафілаксія) після попередньої дози вакцини RIV4

Застереження щодо застосування вакцини RIV4:

- Середньотяжке або тяжке гостре захворювання з лихоманкою або без неї (вакцинація відкладається до розрешення захворювання)
- Синдром Гієна-Барре протягом 6 тижнів після введення попередньої дози вакцини проти грипу

Застереження для пацієнтів із підозрюваною алергією на яйця: Пацієнтам з алергією на яйця в анамнезі слід вводити вакцину проти грипу. Може бути використана будь-яка вакцина проти грипу, рекомендована з урахуванням інших факторів віку та стану здоров'я реципієнта.

Доза та введення вакцини проти грипу

Вакцина проти грипу вводиться щорічно.

Для вакцини **IV** доза становить

- 0,25 мл або 0,50 мл в/м (залежно від вакцини) для дітей віком від 6 до 35 місяців
- 0,5 мл в/м для людей віком ≥ 3 років
- 0,1 мл для людей віком від 18 до 64 років (вводиться внутрішньошкірно)

Діти віком від 6 місяців до 8 років, які отримали менше 2 доз вакцини проти грипу або в яких анамнез вакцинацій проти грипу невідомий, повинні отримати 2 дози з інтервалом принаймні 4 тижні.

Для економії вакцини в період її нестачі можна використовувати меншу внутрішньошкірну дозу.

Для вакцини **LAIV** доза становить 0,1 мл, який впорскується в кожную ніздрю (загальна доза становить 0,2 мл).

Для вакцини **RIV4** доза становить 0,5 мл в/м.

Побічні ефекти вакцини проти грипу

При застосуванні вакцини **IV** небажані ефекти зазвичай обмежуються слабким болем у місці ін'єкції. Підвищення температури тіла, міалгія та інші системні ефекти виникають відносно рідко, однак люди, які були вакциновані, можуть помилково вважати, що вакцина викликає грип. Такі реакції не є протипоказанням до майбутньої вакцинації, яку слід заохочувати.

Багатодозові флакони містять тимеросал, консервант на основі ртуті. Занепокоєння громадськості щодо можливого [зв'язку між тимеросалом та аутизмом](#) виявилось необґрунтованим, однак доступні однодозові флакони, які не містять тимеросалу.

При застосуванні вакцини **LAIV** побічні ефекти є легкими, найпоширенішим явищем є ринорея, також можуть виникати легкі свистячі хрипи.